

สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีนในหนังสือรวมเรื่องสั้น
“เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่”
THE STATUS AND ROLE OF CHINESE WOMAN IN THE SHORT
STORIES COMPILED BOOK ENTITLED
“SIANG PHRIAK THEE KLOB REN JAK PAN DIN YAI”

Peng Le Shan^{1*}, ศรีวิไล พลมณี² และ สนิท สัตโยภาส³
Peng Le Shan^{1*}, Sriwilai Ponmanee² and Sanit Sattayopat³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300^{1,2,3}
Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sub-district, Mueang District,
Chiang Mai Province 50300^{1,2,3}

*Corresponding author E-mail: 564388012@qq.com

(Received: May 25, 2017; Revised: Jun 27, 2019; Accepted: Jun 29, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีนในหนังสือรวมเรื่องสั้น “เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่” จากตัวละครหลักที่มีบทบาทสำคัญ จำนวน 6 เรื่องจาก 15 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า

1. สถานภาพที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ได้แก่ สถานภาพในครอบครัว พบว่า
 - 1.1 สถานภาพของลูกสาว มีบทบาทในการเคารพเชื่อฟังคำสั่งของพ่อแม่และบทบาทในการตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ บทบาทในการช่วยทำงานภายในครอบครัว
 - 1.2 สถานภาพของภรรยา มีบทบาทในการดูแลเอาใจใส่ ให้เกียรติ เคารพและเชื่อฟังสามี ยอมรับบทบาทการเป็นหัวหน้าครอบครัวของสามี บทบาทในการตั้งครุฑเพื่อมีบุตร
 - 1.3 สถานภาพของแม่ มีบทบาทในการดูแลและเอาใจใส่ลูก ส่งเสริมให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิต
 - 1.4 สถานภาพของผู้หญิงของครอบครัว มีบทบาทให้ชาย “ใช้” เป็นสิ่งรองรับความต้องการทางเพศของผู้ชายในครอบครัวและเพื่อการมีลูก

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

³ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. สถานภาพทางสังคม

2.1 สถานภาพทางสังคมก่อนยุคการปฏิรูปและการเปิดประเทศ ผู้หญิงจีนไม่มีสถานภาพทางสังคม เนื่องจากความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมานานและให้ความสำคัญต่อผู้ชายในการทำงานนอกบ้านและเป็นผู้นำครอบครัว แต่ผู้หญิงมีบทบาทในการทำงานบ้าน ดูแลสามีและลูก

2.2 สถานภาพทางสังคมหลังยุคการปฏิรูปและการเปิดประเทศ ผู้หญิงจีนเริ่มมีสถานภาพและบทบาทสำคัญในสังคมมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสในการศึกษาและได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นทั้งชายและหญิงเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งให้โอกาสผู้หญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และผู้หญิงสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานเช่นเดียวกับผู้ชาย

คำสำคัญ: สถานภาพ, บทบาท, สิทธิสตรี

ABSTRACT

This research aimed to analyze the status and role of Chinese women in complied books entitled "Siang Phreak Thee Klob Ren Jak Pan Din Yai " by analyzing the status and role of Chinese women, from the main characters who played important role in the handling of 6 issues of 15 issues. The study was found as followed:

1. Status from birth and family status; Chinese women had family status as follows.

1.1 The status of daughter, they had the role in respecting obedience to parental commands , parental reward and helping to work within the family.

1.2 The status of wives, they had the role in caring, honoring, respecting and obeying the husband, accepting the role of husband as head of family and role of pregnancy.

1.3 The status of mother, they had the role of caring for children and encourage their child to succeed in life.

1.4 The status of women of the family, they had been used by men to support sexual needs of men in the family and to have children .

2. Social status

2.1 Social status before the reform and opening up of the country, Chinese women had no social status due to the old beliefs and the old traditions and the importance of men. Chinese men could work outside but women had no handle housework at home.

2.2 Social status after the reform and opening of the country. Young Chinese were

encouraged to study and get higher education because they would have important role in country development. These opportunities allowed Chinese women to participate in reformation. They could also succeed in working like men did.

KEYWORDS: Status, Role, Feminism

บทนำ

สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานเป็นสิทธิที่มีตั้งแต่กำเนิดของมนุษย์ทุกคน ในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานเป็นหน้าที่ของรัฐบาลหรือผู้ปกครองประเทศที่ต้องกระทำโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องของเพศ ศาสนา ภาษา อายุ หรือเชื้อชาติ รวมถึงความเชื่อทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนนั้นต้องคำนึงถึงสิทธิของเพศชาย เพศหญิง เด็ก คนชราอย่างเท่าเทียมกัน พบว่ามีบางประเทศที่มีการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะสิทธิของสตรีไม่มากเท่าที่ควร ว่ายังมีช่องว่างระหว่างสิทธิของหญิงที่กำหนดขึ้นกับการได้รับสิทธิที่มีอยู่จริง นอกจากนี้ยังพบว่ามีสตรีจำนวนมากยังต้องต่อสู้กับการได้สิทธิมนุษยชนเนื่องจากปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม ความพิการหรือชนชั้นทางเศรษฐกิจ และสังคม ปัจจุบันเราพบปรากฏการณ์ที่ผู้นำของประเทศต่าง ๆ เป็นสตรีมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งการที่ผู้นำของแต่ละประเทศเป็นหญิงนั้นมาจากการยอมรับของคนในประเทศ การยอมรับในสิทธิมนุษยชน การยอมรับในความสามารถของเพศหญิง หรือการมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่เป็นที่น่านับถือ เป็นต้น

ทั้งนี้หากย้อนดูประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาพบว่าการมีผู้นำที่เป็นสตรีมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น นักโบราณคดีมีการค้นพบประติมากรรมรูปเทพเจ้าที่เป็นสตรี เป็นต้น

ในอดีตระบบชายเป็นใหญ่มีมานานพร้อมกับเริ่มต้นระบบเมืองและผังรากอยู่ในความเชื่อ เอเดียน ริช (Rich อ้างถึงในสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554, น. 178) กล่าวว่า การถืออำนาจของชายเป็นใหญ่เป็นอำนาจของผู้ชายในทางครอบครัว สังคม อุดมการณ์ ระบบการเมือง โดยผู้ชายใช้อำนาจโดยตรงผ่านพิธีกรรม ประเพณี กฎหมาย ภาษา ขนบธรรมเนียม ลำนวนโวหาร การศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีส่วนกำหนดบทบาทของเพศหญิงที่ควรทำหรือไม่ควรทำ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานของระบบสังคมที่ชายเป็นใหญ่ ในปัจจุบันเป็นสังคมนิยมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ผู้หญิงมีการศึกษามากขึ้น มีรายได้ มีสิทธิทางสังคมและการเมือง แต่ยังคงพบว่าผู้หญิงยังถูกกำหนดบทบาททางเพศที่ไม่เท่าเทียมกับผู้ชายอันเป็นผลมาจากกระบวนการทางสังคมที่ผู้หญิงยอมรับตั้งแต่วัยเด็กสังคมโลกยุคใหม่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ลัทธิสตรีได้รับการยอมรับมากขึ้น เท่าเทียมผู้ชาย เช่นบางประเทศที่มีผู้นำเป็นสตรีในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีหรือผู้ปกครองระดับเมือง เป็นต้น

ประเทศจีนหรือสาธารณรัฐประชาชนจีน (Wikipedia the Free Encyclopedia, 2560ก) เป็นประเทศที่มีอารยธรรมยาวนานมากกว่า 5,000 ปี ตั้งอยู่บนทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ชนชาติจีนมักให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะสังคมจีนโบราณในประวัติศาสตร์จีนพบว่าผู้ชายเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ มีฐานะทางสังคมเหนือกว่าผู้หญิงซึ่งส่วนใหญ่มักจะถูกกำหนดให้เป็นช่างเท้าหลังของสามี ไม่มีสิทธิ์อะไร ต้องคอยรับใช้ครอบครัวเพียงอย่างเดียว ผู้ชายเป็นชนชั้นปกครอง ผู้หญิงเป็นแม่บ้านทำงานทุกอย่างภายในบ้าน และผู้หญิงในประเทศจีนต้องทำทุกอย่างเพื่อให้ผู้ชายชอบ เช่น ธรรมเนียมเท้าดอกบัว (Foot Binding) ในช่วงศตวรรษที่ 19 ในระดับชนชั้นที่สูงขึ้นพบว่ามีการเท้าดอกบัวเกือบ 100% หญิงชนชั้นสูงนิยมรัดเท้าให้มีลักษณะเหมือนดอกบัวเกือบทุกคน เนื่องจากเชื่อกันว่าผู้หญิงที่มีเท้างามจะมีผู้ชายร่ำรวยมาสู่ขอเป็นภรรยา แต่ถ้าเด็กหญิงเหล่านั้นไม่ยอมรัดเท้าตามที่พ่อแม่ต้องการ จะถูกเขียนตี ดุด่า หรือเมื่อโตขึ้นก็จะไม่มีคนขอแต่งงาน และยังเชื่อว่าการรัดเท้านั้นทำให้อวัยวะเพศอวบอุ่มเป็นที่รักใคร่ของสามี จนถึงปี ค.ศ. 1912 รัฐบาลจีนจึงประกาศให้มีการยกเลิกประเพณีเท้าดอกบัว (Pornphanh, 2559) ถึงแม้ว่าประเทศจีนในอดีตจะปรากฏชื่อผู้หญิงหลายคนที่มีบทบาท

ทางด้านการเมืองการปกครองหรือในด้านการปกป้องประเทศ สามารถครอบครองอำนาจปกครองและนิยมเพศชายได้ (สุพัตรา แซ่ลิ้ม, 2558) แต่ผู้หญิงเหล่านั้นมักถูกมองในทางที่ไม่ดี ชื่อเสียงเสื่อมเสีย เช่น พระนางซูสีไทเฮาเป็นผู้หญิงธรรมดาแต่สามารถเป็นจักรพรรดินีแห่งอาณาจักรจีน มีการใช้อำนาจทั้งชอบและไม่ชอบ ต่อสู้กับต่างชาติจนประเทศจีนต้องพบความพ่ายแพ้และพบกับความสูญเสียอย่างมาก ทำให้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของจีนต้องสิ้นสุดลงจนกลายเป็นระบอบคอมมิวนิสต์ ในปีปัจจุบันผู้ชายจีนก็ยังทำหน้าที่เป็นช่างเท้าหน้า คอยหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนผู้หญิงทำหน้าที่เป็นช่างเท้าหลัง ซึ่งไม่มีสิทธิ์ไม่มีเสียงในการออกความคิดเห็นแต่อย่างใด การยอมรับความคิดเห็นหรือความสามารถของสตรีจีนนั้นถือว่าเป็นเรื่องยาก (วรพล ผสมทรัพย์ และอนงค์นาฏ เถลิงวิทย์, 2553, น. 144)

หนังสือ เสียงเพรียกที่กลบเร้นจากแผ่นดินใหญ่ เป็นเรื่องราวของผู้หญิงจีนที่ถ่ายทอดโดย ซินหฺรัน (Xue Xinran) นักจัดรายการวิทยุ รายการ ‘ถ้อยคำในสายลมแห่งราตรี’ แห่งสถานีวิทยุของรัฐที่ออกอากาศระหว่างปี ค.ศ. 1989-1997 เมืองหนันจิง (Wikipedia the Free Encyclopedia, 2560ข) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 สื่อมวลชนเป็นกระบอกเสียงของพรรคคอมมิวนิสต์เป็นสื่อในการกระจายข่าวเฉพาะข้อมูลที่ได้รับการกลั่นกรองแล้วแก่ประชาชนชาวจีน ต่อมาในปี ค.ศ. 1983 ตั้งเสียงผิงเริ่ม “เปิด” ประเทศจีน ทำให้ผู้สื่อข่าวพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการเสนอข่าว ซินหฺรันได้พยายามพูดคุยทำความเข้าใจกับ

ผู้หญิงจีนหลายรุ่นในยุคหนึ่ง เพื่อค้นหาคำตอบว่า คุณค่าของผู้หญิงจีนอยู่ที่ใด ซินหรงได้เขียนหนังสือ “เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่” (The Good Women of China) ที่ประเทศอังกฤษ โดยเริ่มเขียนในปี พ.ศ. 2540 (ค.ศ. 1997) และตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002) (ปริณาม วิริยประไพกิจ, 2547, น. 17) ขณะที่ทำงานที่สถาบันเอเชียและแอฟริกาศึกษาของมหาวิทยาลัยลอนดอน เธอต้องช่วยเหลือนักศึกษาหญิงชาวจีนวัยยี่สิบปีคนหนึ่งที่มาขอความช่วยเหลือ ซินหรงพบว่านักศึกษาหญิงคนนั้นไม่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างชายหญิง แต่นักศึกษาจีนคนอื่นกลับเห็นเป็นเรื่องตลก ซินหรงคิดว่าเรื่องเล่าของผู้หญิงเหล่านั้นสามารถเป็นหนทางสู่ความเข้าใจระหว่างเพศชายและหญิงของคนจีนและยังเป็นการเปิดพื้นที่เพื่อให้เธอเปิดรับความคิดและความรู้สึกใหม่ ๆ รวมถึงถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้รับเพื่อลดความคับข้องใจของตนเองและต้องการให้เป็นบทเรียนสำหรับผู้อ่านโดยเฉพาะผู้หญิงทั้งผู้หญิงจีนและผู้หญิงในประเทศอื่น ๆ

ผู้วิจัยซึ่งเป็นนักศึกษาจีนที่มาเรียนในประเทศไทยได้ตระหนักถึงความแตกต่างของสถานภาพและบทบาทของสตรีไทยและจีน จึงสนใจที่จะศึกษาสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีนในหนังสือรวมเรื่องสั้น “เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่” ที่เป็นเสมือนภาพสะท้อนของชีวิตจริงของผู้หญิงจีน และถ่ายทอดโดยผู้หญิงจีนทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด และทำให้รู้ถึงสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีนที่แท้จริงอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีนในหนังสือรวมเรื่องสั้น “เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่”

วิธีการดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) แล้วเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบบันทึกการวิเคราะห์สถานภาพและบทบาท

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้อ่านหนังสือรวมเรื่องสั้น “เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่” โดยเลือกเรื่องที่อ่านจำนวน 6 เรื่อง จากจำนวน 15 เรื่อง ได้แก่

1. เด็กหญิงที่เลี้ยงแมลงวัน
2. นักศึกษามหาวิทยาลัย
3. หญิงเก็บขยะ
4. หญิงที่การจัดปฏิวัติจัดการสมรสให้
5. สาวทันสมัย
6. ผู้หญิงแห่งหุบเขาถูกร้อง

บันทึกผลการอ่านวิเคราะห์ลงในแบบบันทึกการอ่านวิเคราะห์ทั้งสถานภาพและบทบาท

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีนในหนังสือรวมเรื่องสั้น “เสียงเพรียกที่กลบเร้นจากแผ่นดินใหญ่” ตัวละครหลักมีสถานภาพดังนี้

1. สถานภาพที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ได้แก่ สถานภาพในครอบครัว พบว่า ในเรื่องที่มีจำนวน 6 เรื่องนั้น ผู้หญิงจีนมีสถานภาพในครอบครัวดังนี้

1.1 สถานภาพของลูกสาว มีบทบาทในการเคารพเชื่อฟังคำสั่งของพ่อแม่และบทบาทในการตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ บทบาทในการช่วยทำงานภายในครอบครัว

1.2 สถานภาพของภรรยา มีบทบาทในการดูแลเอาใจใส่ ให้เกียรติ เคารพและเชื่อฟังสามี บทบาทในการตั้งครุฑเพื่อมีบุตร

1.3 สถานภาพของแม่ บทบาทในการดูแลและเอาใจใส่ลูก ส่งเสริมให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิต

1.4 สถานภาพของผู้หญิงของครอบครัว บทบาทที่ชาย “ใช้” เป็นสิ่งรองรับความต้องการทางเพศของผู้ชายในครอบครัว และเพื่อการมีลูก

2. สถานภาพทางสังคม

2.1 สถานภาพทางสังคมก่อนยุค

การปฏิรูปและการเปิดประเทศ ผู้หญิงจีนก่อนยุคการปฏิรูปและการเปิดประเทศ ไม่มีสถานภาพทางสังคม เนื่องจากความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมานานและให้ความสำคัญต่อผู้ชายในการทำงานนอกบ้านและเป็นผู้ปกครองครัว แต่ผู้หญิงมีบทบาทในการทำงานบ้าน ดูแลสามีและลูก

2.2 สถานภาพทางสังคมหลังยุค

การปฏิรูปและการเปิดประเทศ

ผู้หญิงจีนหลังการปฏิรูปและการเปิดประเทศเริ่มมีสถานภาพและบทบาทสำคัญในสังคมมากขึ้น เนื่องจากมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสในการเรียนและได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นทั้งชายและหญิงเพื่อเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งให้โอกาสให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และผู้หญิงสามารถทำงานประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับผู้ชาย

อภิปรายผล

1. สถานภาพที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ได้แก่ สถานภาพในครอบครัว ได้แก่

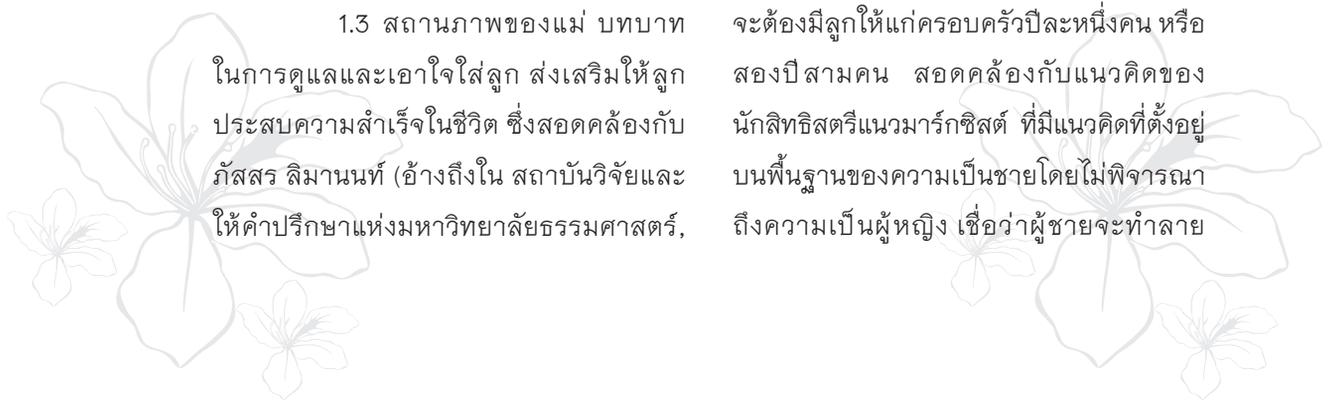
1.1 สถานภาพของลูกสาว มีบทบาทในการเคารพเชื่อฟังคำสั่งของพ่อแม่และบทบาทในการตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ บทบาทในการช่วยทำงานภายในครอบครัว สอดคล้องกับ Allport (อ้างใน สุภา สุกุลเงิน, 2545, น. 15-16) ที่กล่าวว่าบทบาทที่สังคมได้คาดหวังเป็นบทบาทที่ถูกกำหนดโดยสังคมและสถานภาพที่บุคคลนั้นเป็นอยู่ ดังนั้นการที่สังคมจีนคาดหวังว่าลูกต้องเคารพเชื่อฟังและตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ เป็นความเชื่อและความคาดหวังที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปิ่นหล้า ศิลานบุตร (2551) พบว่า สถานภาพและบทบาทในครอบครัว ได้แก่ สถานภาพของลูกสาวที่มีบทบาทในการเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา และบทบาทในการตอบแทนบุญคุณบิดามารดา

1.2 สถานภาพของภรรยา มีบทบาทในการดูแลเอาใจใส่ให้เกียรติ เคารพและเชื่อฟังสามี ยอมรับบทบาทการเป็นหัวหน้าครอบครัวของสามี บทบาทในการตั้งครรรภ์ เนื่องจากผู้หญิงจินตนาการว่าหน้าที่ของภรรยา คืออะไร ต้องทำอะไร เพื่อให้ครอบครัวมีความสุขและเป็นบทบาทที่ยอมรับตั้งแต่ได้แต่งงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Allport (อ้างถึงใน สุภาสกุลเงิน, 2545, น. 15-16) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคลเป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงออกจริง อาจจะเป็นบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือเป็นบทบาทตามการรับรู้ผ่านประสบการณ์ที่ตนเองมี และสอดคล้องกับ Millet (อ้างถึงใน ทัดจันทร์ เกตุสิงห์สร้อย, 2554) ที่กล่าวว่า บทบาทผู้หญิงเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ตามเพศและสรีระ ความเป็นแม่เป็นเมีย การขัดเกลาทางสังคมทำให้ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอและต้องพึ่งพาผู้ชายและสอดคล้องกับการศึกษาของ ปิ่นหล้า ศิลาบุตร (2551) พบว่า สถานภาพและบทบาทในครอบครัว ได้แก่ สถานภาพของภรรยา มีบทบาทในการดูแลเอาใจใส่และให้เกียรติสามี บทบาทในการแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจและบทบาทในการตอบสนองความต้องการทางเพศ สถานภาพของแม่ มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูลูก บทบาทในการสนับสนุนลูก

1.3 สถานภาพของแม่ บทบาทในการดูแลและเอาใจใส่ลูก ส่งเสริมให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ ภัสสร ลิมานนท์ (อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

2554, น. 175) ได้เสนอปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทเพศชายและหญิง ว่าปัจจัยทางโครงสร้างครอบครัว (Family Structure) เป็นปัจจัยที่ทำให้มีการแบ่งงานระหว่างเพศและทำให้เกิดความไม่ทัดเทียมในสถานภาพของชายและหญิง โดยเพศหญิงเป็นคนให้ กำเนิดบุตรและต้องเลี้ยงดูเด็ก ทำให้ขาดโอกาสในการทำกิจกรรมนอกบ้าน โอกาสทางเศรษฐกิจหรือการเมือง ต้องพึ่งพาผู้ชายทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจและสอดคล้องกับการศึกษา ทัดจันทร์ เกตุสิงห์สร้อย (2554) ได้วิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของตัวละครของแม่ในนวนิยาย “ลับแล, แก่งคอย” พบว่า “แม่” ถูกนำเสนอในบทบาทที่จำกัดอยู่ที่ความเป็นเมียและแม่ตามกรอบจารีตประเพณีและมายาคติที่สังคมวางไว้ โดยไม่ได้รู้สึกว่าตนเองนั้นอยู่ในสถานะที่ตกเป็นรองอยู่ใต้อำนาจบิดาธิปไตยของพ่อและลูกชาย และในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะต่อสู้และต่อต้านอำนาจบิดาธิปไตยนั้นด้วยกลวิธีตอบโต้แบบทางตรงและทางอ้อม

1.4 สถานภาพของผู้หญิงของครอบครัวมีบทบาทให้ชาย “ใช้” เป็นสิ่งรองรับความต้องการทางเพศของผู้ชายในครอบครัวที่มีความสามารถในการซื้อหรือแลกเปลี่ยนผู้หญิงได้แค่คนเดียวแต่ในบ้านมีผู้ชายอยู่หลายคน ดังนั้นจึงต้องใช้ผู้หญิงร่วมกัน ผู้หญิงจะต้องมีลูกให้แก่ครอบครัวปีละหนึ่งคน หรือสองปีสามคน สอดคล้องกับแนวคิดของนักลัทธิสตรีแนวมาร์กซิสต์ ที่มีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นชายโดยไม่พิจารณาถึงความเป็นผู้หญิง เชื่อว่าผู้ชายจะทำลาย

ระบบการสืบสกุล จากการสืบสกุลทางแม่ มาเป็นการสืบสกุลทางพ่อ ทำให้ผู้หญิงกลายเป็นทรัพย์สินสมบัติของผู้ชายและเป็นเครื่องมือในการผลิตทายาท ดังนั้นผู้ชายจะมีลักษณะที่ก้าวร้าว ทำตนให้มีอำนาจเหนือผู้หญิง (บุญทริก วิชาเจริญ, 2545, น. 6)

2. สถานภาพทางสังคม

2.1 สถานภาพทางสังคมก่อนยุคการปฏิรูปและการเปิดประเทศ

แต่เดิมแนวคิดหลักในการบริหารประเทศของคนจีนสมัยโบราณ ได้นำคำสอนของลัทธิขงจื๊อมาเป็นแนวทางในการปกครองประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับผู้ชายและลดทอนคุณค่าผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุชิ้นหนึ่งหรือมีสถานภาพเทียบเท่าคนต่ำต้อยในสังคม ในคำสอนของขงจื๊อระบุให้ผู้หญิงต้องเชื่อฟังบิดา สามีและบุตร สอดคล้องกับ Goddard (อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554, น. 174) กล่าวว่า บทบาททางเพศเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่สามารถอธิบายกลไกในพัฒนาการบทบาททางเพศด้วยวิธีเดียวกับการอธิบายกลไกในการเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิด สังคมจะค่อยๆ หล่อหลอมแบบอย่างของพฤติกรรมให้เหมาะสมกับเพศผ่านสถาบันทางสังคม ทำให้ผู้หญิงก่อนยุคการปฏิรูปและการเปิดประเทศไม่สามารถเรียกร้องสิทธิของตนได้ สอดคล้องกับแนวคิดนักสิทธิสตรีแนวเสรีนิยมที่เชื่อว่าผู้หญิงอยู่ภายใต้โครงสร้างทางสังคมไม่สามารถเรียกร้องสิทธิเช่นเดียวกับผู้ชาย บทบาทและสิทธิของผู้หญิงถูกจำกัด

ด้วยความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรมและสอดคล้องกับนักสิทธิสตรีแนวรากเหง้าที่มีแนวคิดว่าการกดขี่ผู้หญิงเพราะเป็นผู้หญิง เป็นผลมาจากอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ทำให้ผู้ชายเหนือกว่าผู้หญิง กดขี่และเอาเปรียบผู้หญิง (บุญทริก วิชาเจริญ, 2545, น. 6)

2.2 สถานภาพทางสังคมหลังยุคการปฏิรูปและการเปิดประเทศ

ผู้หญิงจีนหลังการปฏิรูปและการเปิดประเทศเริ่มมีบทบาทสำคัญในสังคมมากขึ้น เนื่องจากมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสในการเรียนและได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นทั้งชายและหญิง เพื่อเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งให้โอกาสผู้หญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และผู้หญิงสามารถทำงานประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับนักสิทธิสตรีสายสังคมนิยม ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจเรื่องส่วนต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายและหญิง (อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่) ผลักดันให้ผู้หญิงเข้าสู่สังคมมากกว่าอยู่บ้าน ให้มีการเปลี่ยนแปลงสถาบันทางสังคมและความเคยชินที่อยู่ในผู้หญิงและผู้ชาย (ทัดจันท์ เกตุสิงห์สร้อย, 2554, น. 15) ทำให้ผู้หญิงเกิดความมั่นใจในตนเอง สามารถผลักดันตนเองให้เข้าสู่สังคมและทำงานได้เสมือนผู้ชาย

บทบาทและสถานภาพของตัวละครเอกทั้ง 6 เรื่อง

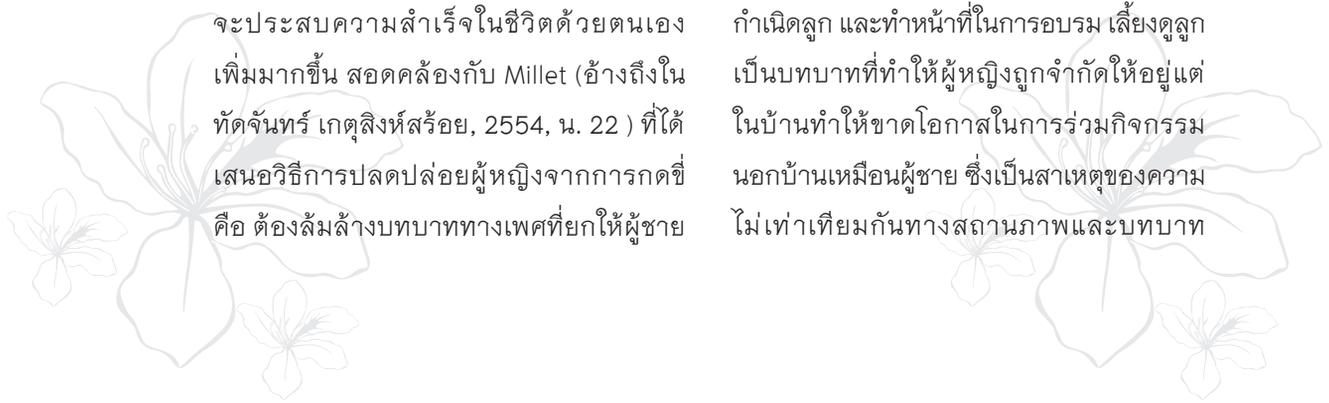
1. สถานภาพการเป็นลูกสาว บทบาทลูกสาวในประเทศในทวีปเอเชียที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดมา เช่น การให้ความเคารพ เชื่อฟังและตอบแทน

บุญคุณพ่อแม่ ไม่สามารถโต้แย้งหรือขัดคำสั่งพ่อแม่หรือผู้มีบุญคุณได้ เช่น เด็กผู้หญิงที่เลี้ยงแมลงวันที่ยอมให้พ่อทารุณทางเพศโดยที่ตนเองไม่สามารถสู้พ่อได้ กลัวที่จะถูกสังคมประณาม และต้องเชื่อฟังแม่ที่บอกให้ยอมเพราะไม่ต้องการให้ครอบครัวมีปัญหา สอดคล้องกับการศึกษาของปีนหล้า ศิลาบุตร (2551, น. 168) ที่พบว่าสถานภาพของลูกสาวมีบทบาทในการเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา และบทบาทในการตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ และสอดคล้องกับการศึกษาของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2549, น. 135) ที่ได้ศึกษาสภาวะทางจิตสังคมของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปี 8 เดือน ถึง 16 ปี ลักษณะครอบครัวที่มีปัญหาทางจิตสังคม เช่น ครอบครัวแตกแยก บิดามารดาแยกทางกัน ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดีและมีการใช้ความรุนแรงพบว่า เด็กจะมีความวิตกกังวล เศร้า เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

2. การเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยจากการที่รัฐบาลจีนได้ปฏิรูปและเปิดประเทศในการพัฒนาจำเป็นอย่างยิ่งที่คนต้องมีความรู้ที่ทันสมัยและจำนวนคนที่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น ผู้หญิงได้รับโอกาสในการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้หญิงกล้าแสดงออกและต้องการจะประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ Millet (อ้างถึงในทัตจันทร์ เกตุสิงห์สร้อย, 2554, น. 22) ที่ได้เสนอวิธีการปลดปล่อยผู้หญิงจากการกดขี่คือ ต้องล้มล้างบทบาททางเพศที่ยกให้ผู้ชาย

เป็นใหญ่ สร้างความสัมพันธ์ชายหญิงเป็นรูปแบบที่เน้นความเสมอภาคทางเพศ ไม่มีการแบ่งแยกบทบาททางเพศ ไม่มีการกดขี่ผู้หญิง และยกเลิกกฎหมายและข้อห้ามของผู้หญิง ให้ผู้หญิงกระทำด้วยความสมัครใจ มีอิสระทางการกระทำและความคิดส่งเสริมให้ผู้หญิงสามารถดูแลตัวเองได้ สามารถอยู่ในสังคมอย่างภาคภูมิใจและสามารถนำความสามารถที่ตนเองมีอยู่มาใช้อย่างเต็มที่

3. การเป็นแม่ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อดั้งเดิมปลูกฝังความคิดและการกระทำที่คนเป็นแม่ต้องทำ เช่น การดูแลสามีและลูก ทำงานบ้าน เช่น เรื่องผู้หญิงแห่งหุบเขากูร์รอง ผู้หญิงจะต้องทำงานภายในบ้านดูแลลูกและมีเพศสัมพันธ์กับสามีเมื่อสามีต้องการ และเมื่อสามีหลับแล้วเธอจะต้องมาทำงานบ้านและดูแลลูก ๆ ให้นอนและเธอถึงจะได้นอนเป็นคนสุดท้ายและต้องตื่นเป็นคนแรกเพื่อเตรียมอาหารให้สามีและลูก สอดคล้องกับภัสสร ลิมานนท์ (อ้างถึงในสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554, น. 177) ที่กล่าวว่า ปัจจัยโครงสร้างทางครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแบ่งงานระหว่างเพศ มักกำหนดให้ผู้หญิงมีหน้าที่ในความสัมพันธ์เพศ การให้กำเนิดบุตร และการเลี้ยงดูเด็ก โดยผู้หญิงที่เริ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วยการแต่งงานจะให้กำเนิดลูก และทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูลูกเป็นบทบาทที่ทำให้ผู้หญิงถูกจำกัดให้อยู่แต่ในบ้านทำให้ขาดโอกาสในการร่วมกิจกรรมนอกบ้านเหมือนผู้ชาย ซึ่งเป็นสาเหตุของความไม่เท่าเทียมกันทางสถานภาพและบทบาท

ของชายและหญิง และยังสอดคล้องกับ Millet (อ้างถึงใน ทัดจันทร์ เกตุสิงห์สร้อย, 2554, น. 22) ที่ได้เสนอแนวคิดว่าบทบาทของผู้หญิง เป็นบทบาทหน้าที่ตามเพศและสรีระความเป็นแม่เป็นเมีย เช่น การดูแลบ้าน การเลี้ยงลูก การหาอาหารทำอาหาร มีการขัดเกลาทางสังคมให้ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ และต้องพึ่งพาผู้ชาย

4. การเป็นภรรยา การทำหน้าที่ภรรยา บทบาทที่สำคัญ คือ การดูแลสามี เคารพสามี ในสังคมจีน ผู้หญิงจำเป็นต้องให้ความเคารพ สามีจะเป็นใหญ่ในบ้าน โดยเฉพาะการที่ผู้หญิงบางคนไม่มีโอกาสในการทำงาน นอกบ้านเพื่อที่จะสามารถดูแลตัวเองได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยสามีและยอมให้สามีเป็นใหญ่ในบ้านเพื่อความสงบสุข และการดำรงความเป็นครอบครัว จากเรื่องหญิงที่การปฏิวัติจัดการสมรสให้ นั่น เป็นการยอมรับบทบาทของภรรยาโดยที่ตัวเองไม่ต้องการแต่ต้องทำตามที่พรหมมอบหมายหน้าที่ให้ทำและภรรยาคือเครื่องประดับเพื่อให้สามีมีครบทุกอย่างตามที่สังคมต้องการ และในเรื่องสาวทันสมัย โจวถึง นักธุรกิจที่โด่งดัง บทบาทของการเป็นภรรยาในการแต่งงานครั้งแรกของเธอ คือ การอดทนใช้ชีวิตคู่และยอมรับในการกระทำของสามีที่สังคมจีนยอมรับว่าเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ คือ ภรรยาต้องทนต่อการกระทำที่สามีของตนเองปฏิบัติโดยไม่สามารถที่จะร้องเรียกหรือปฏิเสธได้เลย เพราะสามีหรือพ่อสามารถ “จัดระเบียบครอบครัว” โดยการทุบตีลูกหรือภรรยาได้ โดยถือว่าเป็นเรื่องปกติ และต้องถือตามภักดี

จีนที่ว่า “ภรรยาต้องอดกลั้นจนกว่าวันที่จะได้เป็นแม่สามี” แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าประเทศจีนจะปฏิวัติประเทศหรือเปิดประเทศยอมรับอารายธรรมต่างชาติแต่การถือธรรมเนียมปฏิบัติเดิมยังมีอยู่และส่งผลถึงการเป็นแม่สามีที่ต้องปลดปล่อยในสิ่งที่ตนเองได้รับในอดีตต่อภรรยาของลูกชายซึ่ง

5. สาวทันสมัย หัวก้าวหน้า เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากประเทศจีนมีการปฏิรูปและเปิดประเทศ ทำให้ผู้หญิงมี “พื้นที่” ในสังคมเพื่อที่จะแสดงให้เห็นความสามารถในการทำงาน บทบาทที่ผู้ชายทำได้ผู้หญิงก็สามารถทำได้ ผู้หญิงมีความกล้าในการทำงานและทำงานที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง ทำให้สามารถที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน สอดคล้องกับ Goddard (อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554, น. 174) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้บทบาทของเพศชายและหญิงมีความยืดหยุ่นมากขึ้น และสอดคล้องกับนักสิทธิสตรีแนวเสรีนิยมที่เชื่อว่า ผู้หญิงมีตัวตนอิสระจากผู้ชาย และมีสิทธิขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับผู้ชาย แต่ผู้หญิงอยู่ภายใต้โครงสร้างทางสังคมที่ไม่สามารถจะเรียกร้องสิทธิเช่นเดียวกับผู้ชาย (บุญทริก วิษาเจริญ, 2545, น. 6) เมื่อสังคมเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมได้ ผู้หญิงก็จะสามารถแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ

6. หญิงเยี่ยงทาส ผู้หญิงต้องทำงานทุกอย่างในบ้านเป็นผลมาจากขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมที่กำหนดบทบาทของเพศหญิง

เป็นเพศที่อ่อนแอและถูกจำกัดบทบาทให้อยู่ภายในบ้าน การทำงานทุกอย่างในบ้าน ตั้งแต่การทำงานบ้าน การทำอาหาร การเลี้ยงดูลูก การดูแลสามี การดูแลพ่อแม่สามี หรือญาติที่อาศัยอยู่ในครอบครัวจึงตกเป็นหน้าที่ของผู้หญิงที่ต้องทำงานตั้งแต่เช้าจนถึงดึก สอดคล้องกับแนวคิดของนักสิทธิสตรีแนวรากเหง้าที่เชื่อว่ามีความเชื่อมโยงระหว่างความแตกต่างของผู้หญิงและผู้ชาย ความสัมพันธ์หญิงชาย การปฏิบัติต่อผู้หญิง และมีแนวคิดว่าการกดขี่ผู้หญิงเกิดขึ้นเพราะเป็นผู้หญิง ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศเป็นผลมาจากอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ทำให้ผู้ชายมีความเหนือกว่าผู้หญิง กดขี่และเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง และสอดคล้องกับแนวคิดของนักสิทธิสตรีสายมาร์กซิสต์ ที่เชื่อว่าการกดขี่ผู้หญิงเป็นผลมาจากระบบเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรมชาติของระบบทุนนิยม ที่ผลักดันให้ผู้หญิงออกนอกระบบการผลิตโดยสิ้นเชิง ต้องพึ่งพาผู้ชาย บทบาทของผู้หญิงถูกจำกัดให้อยู่ในบ้านเท่านั้น (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554, น. 167)

7. นางบำเรอ “วัตถุทางเพศ” ก่อนและหลังการปฏิรูปและเปิดประเทศของประเทศไทย เรพบพบว่าผู้ชายยังมองบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงเหมือนเดิม คือ เพื่อการมีเพศสัมพันธ์ การเป็นแม่ของลูกและการทำงานภายในบ้าน แต่พบว่าหลังจากปฏิรูปและเปิดประเทศของประเทศไทย ผู้หญิงส่วนหนึ่งมีสถานภาพและบทบาทดีขึ้น มีบทบาทในการทำงานนอกบ้านและการทำงานที่ใช้ความสามารถ ถึงแม้ว่าจะมีสถานภาพในสังคม

ที่ดีขึ้นแต่บทบาทเป็นนางบำเรอของผู้ชายยังเหมือนเดิม สอดคล้องกับแนวคิดของนักสิทธิสตรีสายรากเหง้า ที่เชื่อว่า กระบวนการทางสังคมเป็นผู้ขัดเกลาและอบรมผู้หญิงและผู้ชายให้แตกต่างกัน กำหนดบทบาททางสังคมให้แต่ละเพศไม่เท่าเทียมกัน โดยผู้หญิงถูกนิยามความเป็นผู้หญิงโดยผู้ชาย ให้ผู้หญิงเป็นเพศที่อยู่ภายใต้อำนาจของเพศชาย และผู้หญิงถูกผู้ชายมองว่าเป็นเพียงวัตถุ เป็นผู้ถูกกระทำ ไม่สามารถโต้แย้งกับคุณค่าที่ผู้ชายกำหนดไว้ได้ (ทัดจันท์ เกตุสิงห์สร้อย, 2554, น. 15)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย

ไปใช้:

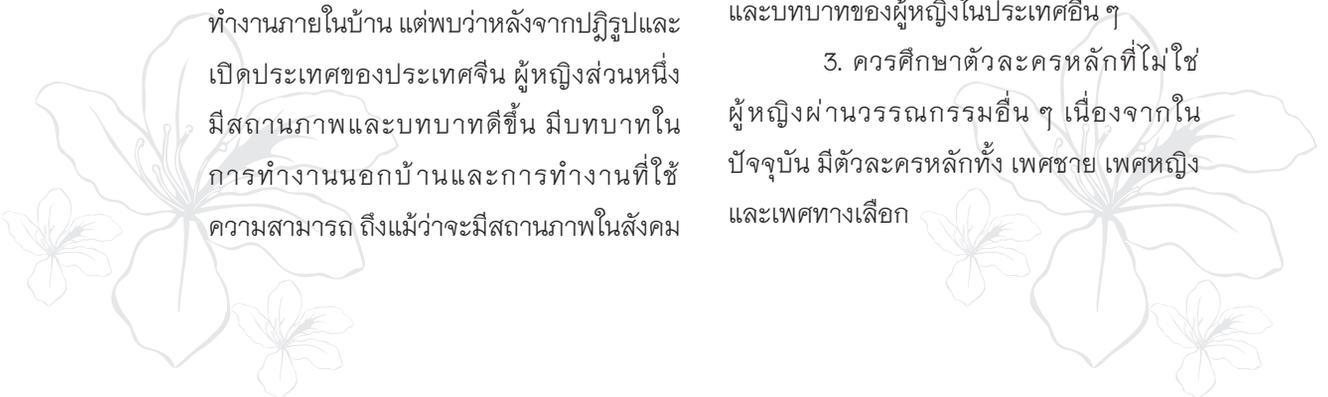
ทำให้เข้าใจถึงความเป็นสตรีมากขึ้น และทำให้สมาชิกในครอบครัวเข้าใจกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและส่งเสริมการทำงานขององค์กรสิทธิสตรีให้กว้างขวางขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษานี้ได้ศึกษาเฉพาะตัวละครหลัก ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวละครรองและตัวละครประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสถานภาพและบทบาทของตัวละครหลัก

2. ควรศึกษาหนังสือเรื่องสั้นที่แปลมาจากภาษาอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงในประเทศอื่น ๆ

3. ควรศึกษาตัวละครหลักที่ไม่ใช่ผู้หญิงผ่านวรรณกรรมอื่น ๆ เนื่องจากในปัจจุบัน มีตัวละครหลักทั้ง เพศชาย เพศหญิง และเพศทางเลือก

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.

(2549). *บทสรุปประมวลผลงานวิจัยด้านสตรี*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

ทัดจันทร์ เกตุสิงห์สร้อย. (2554). *การวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของแม่ในนวนิยาย "ลับแล, แก่งคอย"*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยศิลปากร)

ณทริก วิชาเจริญ. (2545). *บทบาทของผู้นำกลุ่มสตรีระดับชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือของประเทศไทย ต่อการเรียกร้องสิทธิสตรี*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ปิ่นหล้า ศิลปบุตร. (2551). *สถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยาย*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร).

ปวีณา วิริยประไพกิจ. (2547). *เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่*. กรุงเทพฯ: บริษัทกายมารูต จำกัด.

วรพล ผสมทรัพย์ และอนงค์นาฏ เกถึงวิทย์. (2553). การเมือง ประวัติศาสตร์ สตรี: ภาพลักษณ์จักรพรรดินีซูสี ในนวนิยาย เรื่อง เอ็มเพรส ออร์คิด และเดอะ ลาสท์ เอ็มเพรส. *การประชุมวิชาการครั้งที่ 7 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7-8 ธันวาคม 2553 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2554). *รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาท สถานภาพสตรี และความเสมอภาคระหว่างชายหญิง*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สุภา สกุลเงิน. (2545). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หลังการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง).

Pornphanh. (2555). *ที่มาทำดอกบัว ประเพณีรดเท้าของสาวจีนโบราณ*. Retrieved from <https://teen.mthai.com/variety/49551.html>

Wikipedia the Free Encyclopedia. (2560ก). *ประเทศไทย*. Retrived from <https://th.m.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99>

Wikipedia the Free Encyclopedia. (2560ข). *Xinran*. Retrived from <https://en.wikipedia.org/wiki/Xinran>

Xinran